

Оксана Захарчук

ВАСИЛЬ ЯКУБЯК – СПВЕЦЬ ПРИКАРПАТСЬКОГО КРАЮ

Михайло Тимофіїв. *Композитор Василь Якуб'як*. Чернівці: Друк Арт, 2014. 296 с.

Недавно в Чернівцях вийшла у світ збірка творів Василя Якуб'яка (1912–1981) – українського композитора, диригента, педагога, музично-громадського діяча.

Як зазначає у вступному слові Іван Юзюк – Народний артист України, професор ЛНМА ім. М. Лисенка, Василь Якуб'як був людиною виняткової ерудиції в різних галузях музичного мистецтва, у всіх ситуаціях залишався справжнім українським патріотом, талановитим і самобутнім митцем. Ці особистісні характеристики поряд, з такими рисами, як правдивість і чесність, приваблювали до нього людей. До цього слід додати прекрасну фахову музичну освіту в Коломийській філії Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка, а також приватні лекції з теорії музики і композиції у

Станіслава Людкевича та Бориса Кудрика¹.

Збірку упорядкував і підготував до друку фольклорист, заслужений майстер народної творчості України Михайло Тимофіїв. Науковим редактором книги є академік Академії наук вищої школи України, доктор історичних наук, заслужений діяч науки і техніки України Володимир Грабовецький. Меценатом цього видання став підприємець Дмитро Гладуняк при фінансовій підтримці цілого ряду благодійників зі США та України.

В багатоманітній діяльності Василя Якуб'яка композиторська творчість посідає вагоме місце. Тогочасна преса широко висвітлювала його творчі здобутки, зокрема, і в царині композиції. Його твори часто виконувалися в концертах і транслювалися на радіо і телевізії. Різноманітна і тематично багата композиторська спадщина В. Якуб'яка увібрала в себе типові мелодико-гармонічні та ритмічні особливості чарівного народного українського мелосу. На жаль, з плином часу його твори перестали виконуватися. На це були свої об'єктивні причини, оскільки ці композиції не були опубліковані. Тому появу збірки друкованих творів В. Якуб'яка важко переоцінити і треба усіляко вітати та підтримувати. Тільки в такий спосіб ми збережемо свої культурні мистецькі здобутки.

Особливо слід виділити такі твори композитора: хори «Гуцульські весільні наспіви», «Купальська пісня», «Гроза в Карпатах», «Грицю, Грицю, до роботи», «Шумить Дніпро»; інструментальні твори – «Коломийка» (для скрипки з фортеп'яно), «З Гуцульщини» (для ф'їлки з оркестром), солоспів «Карпатська ніч», дитяча пісенька «Весна на Прикарпатті». Необхідно зазначити, що більшість пісень і хорів написана на слова Івана Юзюка, а також на поезію М. Шашкевича, Б. Лепкого, С. Пушика, Ю. Шкрумеляка, М. Шалати, М. Хромея, П. Скунця, М. Довірака, А. Шекерика, Д. Николишина та низка творів – на власні вірші (Якуб'яка). Тут належить згадати й аранжування для чоловічого квартету композиції Я. Барнича «Ще раз!..», чеської народної пісні «Млада вдова» чи української колядки «Бог Предвічний», а також обробку «Гуцульських весільних наспівів» для мішаного хору в супроводі фортеп'яно.

Композиції Якуб'яка у нотному збірнику чітко згруповані за жанровими ознаками: інструментальні твори, хори, вокальні ансамблі, солоспіви, пісні для дітей. У початковому розділі книги зібрано документальні матеріали про життя і творчість композитора, в яких розкриваються цікаві сторінки творчих взаємин з тогочасними культурно-громадськими діячами (автобіографія, програми авторських концертів-звітів, характеристики, довідки, рекомендації, а також рецензії на композиції Якуб'яка). Особливе зацікавлення викликає інформація у спогаді Василя Шовкового про визнання Якуб'яка як хорового диригента на I Крайовому конкурсі хорів Галичини, присвяченому 100-літтю від дня народження Миколи Лисенка (1942). Хор під орудою Василя Якуб'яка здобув перемогу і керівника нагородили лавровим вінком, срібною диригентською паличкою та грошовою премією.

¹ Див. детальніше про життєвий шлях композитора: Михайло Тимофіїв. *Незабутній Василь Якуб'як: 100-та річниця від дня народження // Українська музика* (2012/3–4), с. 107–109.

Василь Якубчак.
Світлина 1960-х років.

Багатий ілюстративний ряд книги допомагає глибше проникнути і зрозуміти ту епоху, в якій жив і творив Василь Якубчак. Серед світлин велике зацікавлення викликають фотографії тисячоголоного зведеного хору на сцені Львівської опери під час згаданого вище Першого Крайового конкурсу хорів Галичини, Печеніжинського чоловічого хору, лауреата цього конкурсу (диригент В. Якубчак), Печеніжинського оркестру струнно-щипкових інструментів як переможця Крайового конкурсу народних оркестрів та солістів 1943 р. у Львові (керівник В. Якубчак).

Окремо подаються науково-педагогічні праці Василя Якубчак: «Столітній ювілей Станіслава Людкевича», «Музикальність Шевченка», «З досвіду подачі теоретичного матеріалу на уроках співів», «Дещо про авторитет», «Значення педагогічного такту в навчально-виховній роботі середнього навчального закладу». Цікавими є також спогади випускників Коломийської ДМШ № 1.

Рецензоване видання відзначається високим мистецьким рівнем поліграфічного оформлення, професійним дизайном, гарними малюнками художника М. Ганущака, бібліографією. Поряд з цим хочеться висловити деякі зауваження. Насамперед це торкається правопису прізвища композитора – йдеться про апостроф. В поданій тут автобіографії сам Якубчак пише своє прізвище без апострофа. Дуже бажаними, на наш погляд, є вказівки стосовно складу виконавців у списку інструментальних творів у Змісті збірки, а також зазначення авторів слів у переліку вокальних композицій. Трапляються окремі місця, де не узгоджені друкарські шрифти. На стор. 45 неточність – замість «Львівська державна» треба «Львівська національна музична академія ім. М. Лисенка». Однак, вказані вище огріхи не применшують вартости рецензованого видання, яке заповнює істотну прогалину в українській музичній історіографії. Сподіваємося, що композиції Василя Якубчак знайдуть своїх поціновувачів й увійдуть в активний фонд української музичної культури.

